

แกะรอยแก๊งล่า'นกชนหิน' เอาโหนกทำเครื่องประดับ กรมอุทยานฯ เตือนตัวอนุรักษ์นกเงือก'ชนหิน' วิตก ขบวนการล่าทำเครื่องประดับ (อ่านต่อหน้า 5)

ต่อจากหน้า 1

'นกชนหิน'

กรณีนายปริดา เทียนสงรัสมิ หัวหน้าโครงการคุ้มครองนกเงือก (ส่วนภาคใต้) คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โพสต์เฟซบุ๊กส่วนตัว ระบุว่า ขบวนการล่านกชนหินในอุทยานแห่งชาติโด-สุโงปาดิ จ.นราธิวาส ว่ามีพรานมาข่มขืนนกเงือกชนหินถึง 4 ตัว อีกทั้งยังมีตลาดรับซื้ออยู่ในเมืองนราธิวาส ให้ราคาหัวละ 1 หมื่นบาท ทำให้เกิดกระแสตื่นตัวในการอนุรักษ์ และหาทางป้องกันปัญหาการล่านกเงือกนั้น

เมื่อวันที่ 27 กันยายน น.ส.กาญจนา นิตยะ ผู้อำนวยการสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เปิดเผยว่า นกชนหิน (Rhinoplax vigil) เป็นนกเงือก 1 ใน 13 ชนิด ของนกในวงศ์นกเงือกที่พบในประเทศไทย มีสถานภาพเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติ (พร.บ.) สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า 2535 และอยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง (IUCN red list) อีกทั้งจัดอยู่ในบัญชี 1 ตามอนุสัญญาไซเตส ประชากรนกชนหินในประเทศไทยเป็นกลุ่มประชากรขนาดเล็กมีไม่เกิน 100 ตัว กระจายในพื้นที่อนุรักษ์ 3 แห่ง คือ อุทยานภูโต-สุโงปาดิ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง จากการติดตามข้อมูลการสร้างรังโดยมูลนิธินกเงือกแห่งประเทศไทยในพื้นที่อุทยานแห่ง

ชาติภูโต-สุโงปาดิ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2537-2562 พบนกชนหินทำรังสำเร็จเฉลี่ยปีละ 2 รัง และในปี 2562 จากการติดตามข้อมูลของสถานีวิจัยสัตว์ป่าคลองแสงในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง พบนกชนหินทำรังสำเร็จ 1 รัง

“สภาพปัญหาการล่านกชนหินในปัจจุบัน แบ่งการล่าออกเป็น 2 แบบ คือ ล่าเพื่อเอาลูก ซึ่งฤดูกาลทำรังประมาณเดือนธันวาคมถึงพฤษภาคม และแบบที่ 2 ถูกนายพรานล่าเพื่อเอาโหนก จากสถิติระหว่างปี 2558-2562 มีคดีการกระทำความผิดด้านสัตว์ป่า กรณีของนกชนหิน 3 คดี จับผู้ต้องหาได้ 5 คน นกชนหินที่ยึดมาได้ยังมีชีวิต 3 ตัว เป็นซาก 1 ตัว” น.ส.กาญจนา กล่าว

น.ส.กาญจนา กล่าวว่า ทางเครือข่ายเฝ้าระวังการค้าสัตว์ป่าและพืชป่า (TRAFFIC) ได้ทำการสำรวจติดตามและศึกษาเพื่อประเมินและประมาณขนาดของการค้านกชนหิน รวมถึงชิ้นส่วนและผลิตภัณฑ์ของนกเงือกชนิดพันธุ์อื่นๆ บนช่องทางสื่อสังคมออนไลน์หรือเฟซบุ๊ก ทั้งในกลุ่มเปิดและกลุ่มปิดในประเทศไทย โดยทุกกลุ่มเป็นกลุ่มที่เสนอขายผลิตภัณฑ์จากสัตว์ป่าต่างๆ จากการสำรวจติดตามเป็นระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2561-เมษายน 2562 มีการโพสต์เสนอขายอย่างน้อย 236 โพสต์ เสนอขายชิ้นส่วนและผลิตภัณฑ์จากนกเงือกมากกว่า 546 ชิ้น ใน 32 กลุ่ม จากทั้งหมด 40 กลุ่ม และนกชนหินคิดเป็นสัดส่วน 83% จากชิ้นส่วนและผลิตภัณฑ์นกเงือกทั้งหมด แบ่งเป็น 8 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ โหนกหัว, จี๋ห้อยคอ, แหวน, สร้อยคอ,

กำไลข้อมือ, หัวเข็มขัด, นกสตัฟฟ์ และชิ้นส่วนย่อยอื่นๆ เครื่องประดับที่พบบางส่วนถูกประดับตกแต่งด้วยชิ้นส่วนของสัตว์ป่าอื่นๆ

น.ส.กาญจนา กล่าวว่า กรมอุทยานฯ ร่วมมือกับมูลนิธิศึกษาวิจัยนกเงือกมหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.พิไล พูลสวัสดิ์ ผู้เชี่ยวชาญและกรรมการมูลนิธิศึกษาวิจัยนกเงือก เป็นหัวหน้าโครงการ ทำวิจัยการทำรังของนกชนหิน เพื่อศึกษาพฤติกรรมสำหรับใช้ในการวางแผนการจัดการ ขณะที่กรมอุทยานฯ ได้เพิ่มการสำรวจลาดตระเวนเชิงคุณภาพ เพื่อเฝ้าระวัง และการเพิ่มเครือข่ายเฝ้าระวังโดยการเปลี่ยนผู้ล่ามาเป็นผู้พิทักษ์ โดยจ้างพรานที่เคยล่ามาเป็นทีมงานวิจัย พร้อมฝึกอบรมข้อมูลพื้นฐาน ทั้งลักษณะตัวเสียงร้อง ลักษณะรังของนกชนหิน จัดทำรังเทียมเพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างรังและเพิ่มประชากรในธรรมชาติ

ผู้อำนวยการสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กล่าวว่า นอกจากนี้ ต้องสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมป่าไม้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมศุลกากร และหน่วยงานปกครองใน การเฝ้าระวังปราบปราม และบังคับใช้กฎหมาย บูรณาการการทำงานร่วมกับกระทรวงดิจิทัลในการติดตามการซื้อขายซากและผลิตภัณฑ์ของนกชนหินและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย รวมทั้งปรับสถานภาพนกชนหินจากสัตว์ป่าคุ้มครองเป็นสัตว์ป่าสงวน เพื่อเพิ่มความสำคัญในการกำหนดมาตรการอนุรักษ์ และจัดทำแผนแม่บทการจัดการนกชนหินแห่งชาติ รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกในการรักษาและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติให้กับชุมชน และเยาวชนในพื้นที่ด้วย